

โรงแรมสีเขียว: การริเริ่มของภาครัฐเพื่อโรงแรม ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

Green Hotels: Governmental Initiatives for Environmentally Friendly Hotels

Sopa Chinwetkitvanich* Worrawan Prachakaseam** and Apaporn Ruchiraset***

โสภา ชินเวทกิจวานิชย์* วรวรรณ ประชาเกษม** และ อาภาพร รุจิระเศรษฐ***

*ภาควิชาวิศวกรรมสุขาภิบาล คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ 10400

**กลุ่มส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรุงเทพฯ 10400

***คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปทุมธานี 13180

E-mail : sopa.chi@mahidol.ac.th

บทคัดย่อ

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เริ่มดำเนินการโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Hotel) เพื่อส่งเสริมศักยภาพโรงแรมในประเทศไทยให้เกิดการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยพัฒนาเกณฑ์การบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้ในการตรวจประเมิน และเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของโรงแรมในประเทศไทย ซึ่งครอบคลุมรายละเอียดด้านต่างๆ แบ่งเป็น 6 ประเด็น รวม 45 ตัวชี้วัด คະแนมเต็มทั้งหมดเท่ากับ 150 คะแนน แบ่งระดับเกณฑ์มาตรฐานเป็น ระดับดีเยี่ยม (ทอง) ระดับดีมาก (เงิน) ระดับดี (ทองแดง) และใบประกาศนียบัตร มีโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการโรงแรมสีเขียวนี้ในระหว่างปี 2559 และ 2560 ทั้งหมด 146 แห่ง เป็นกลุ่มโรงแรมที่ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจำนวน 119 แห่ง และดำเนินการร่วมโดยองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) สำนักงานพื้นที่พิเศษเมืองพัทยาและพื้นที่เชื่อมโยง จำนวน 19 แห่ง และสำนักงานพื้นที่พิเศษเมืองเก่าจำนวน 8 แห่ง ผลการประเมินโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 146 แห่ง มีโรงแรมที่ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดีเยี่ยม (ทอง) จำนวน 52 แห่ง ระดับดีมาก (เงิน) จำนวน 39 แห่ง ระดับดี (ทองแดง) จำนวน 42 แห่ง และใบประกาศนียบัตรจำนวน 13 แห่ง ผลคะแนนการตรวจประเมินของโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการ (146 แห่ง) มีค่าอยู่ในช่วง 62-136 คะแนน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 110 คะแนน (ร้อยละ 73) ผลการดำเนินงานทำให้โรงแรมที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้และมีความเข้าใจในการวิเคราะห์การใช้ทรัพยากรของโรงแรม และการให้บริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้มากขึ้น เมื่อเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

คำสำคัญ : โรงแรมสีเขียว; โรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม; การท่องเที่ยว; อุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับงานบริการ; การรีไซเคิล

Abstract

Department of Environmental Quality Promotion (DEQP) has implemented the project to promote participation in environmentally friendly hotel (Green Hotel). Enhancement of more efficient consumption of energy and environmental resources and better environmental quality management are expected from participating hotels. Assessment criteria of environmentally friendly service for hospitality industry in Thailand have been developed and used as a guideline for participating hotels in this Green Hotel project. The criteria compose of 6 major aspects or 45 indices with full mark of 150 scores. Rewards for participants are categorized into three classes of gold, silver and bronze. During project years of 2016 and 2017, there were totally 146 participating hotels, 119 of which were supported by DEQP budget, while the others were supported by Designated Areas for Sustainable Tourism Administration (Public Organization) (DASTA). After the assessment of total 146 participating hotels, there were 52 hotels recognized as gold class score, while there were 39 hotels received silver class score and another 42 hotels received bronze class score. The others (13 hotels) got only certificate for participation. The results of assessment were in the range of 62-136 scores, the average of which was 110 scores (or 73% of full mark). In conclusion, this Green Hotel project helps the participants to learn how to practice environmentally friendly service. They have gained more understand about the importance of gathering resources consumption rate and how to analyze and utilize those data.

Keywords : green hotels; environmentally friendly hotels; tourism; hospitality industry; recycling

บทนำ

ในปัจจุบัน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกล่าวได้ว่าเป็นแหล่งรายได้สำคัญของประเทศไทย รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกี่ยวข้องโดยตรงกับอุตสาหกรรมนี้ โดยเฉพาะการให้บริการโรงแรมซึ่งมีการบริโภคทรัพยากรธรรมชาติและมีการระบายของเสียสู่สิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม กล่าวได้ว่า ขยะเปียกที่ต้องนำไปกำจัดในหลุมฝังกลบในชุมชนใดๆ เป็นส่วนที่มาจากอุตสาหกรรมโรงแรมในพื้นที่มากกว่ากิจการประเภทอื่นๆ จึงมีการศึกษาเกี่ยวกับการนำระบบจัดการสิ่งแวดล้อมหลายรูปแบบเข้ามาประยุกต์ใช้ โดยส่วนใหญ่ให้ความเห็นตรงกันว่าประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญกับอุตสาหกรรมนี้ ทั้งในแง่ช่วยเพิ่มความน่าสนใจในกิจกรรมการท่องเที่ยว ลดค่าใช้จ่ายในการใช้ทรัพยากร และความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจเพิ่มขึ้น [1, 2]

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานภาครัฐที่สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานด้านการดูแลรักษา

สิ่งแวดล้อม จึงได้เริ่มดำเนินการโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Hotel) เพื่อส่งเสริมศักยภาพโรงแรมในประเทศไทยให้เกิดการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้พัฒนาจัดทำเกณฑ์การบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้ในการตรวจประเมินและเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของโรงแรมในประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม

อุปกรณ์และวิธีการ

เกณฑ์การบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมครอบคลุมรายละเอียดด้านต่างๆ แบ่งเป็น 6 ประเด็น ได้แก่ (1) นโยบายด้านการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (2) การพัฒนาบุคลากร (3) การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ (4) การจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (5) การจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงาน (6) การมีส่วนร่วมกับท้องถิ่นและชุมชน ทั้งนี้ ในแต่ละประเด็นมีตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนนตรวจประเมินที่พัฒนาให้เหมาะสมกับ

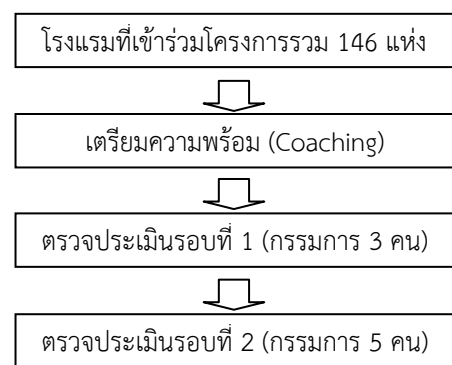
โรงแรมในประเทศไทย โดยมีตัวชี้วัดรวมทั้งหมด 45 ตัวชี้วัด [3, 4] คะแนนเต็มทั้งหมดเท่ากับ 150 คะแนน (ตารางที่ 1) แบ่งระดับเกณฑ์มาตรฐานเป็นระดับดีเยี่ยม (ทอง) ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป ระดับดีมาก (เงิน) ได้คะแนนอยู่ในช่วงร้อยละ 70-79 ระดับดี (ทองแดง) ได้คะแนนอยู่ในช่วงร้อยละ 60-69 และใบประกาศนียบัตรสำหรับโรงแรมที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60

ในการดำเนินงานระหว่างปี 2559-2560 มีโรงแรมที่เข้าร่วมในโครงการจำนวน 146 แห่ง โดยจังหวัดที่มีโรงแรมเข้าร่วมโครงการมากที่สุดคือ กรุงเทพมหานคร มีจำนวน 26 แห่ง รองลงมาคือจังหวัดภูเก็ต มีจำนวน

23 แห่ง และ จังหวัดชลบุรี มีจำนวน 19 แห่ง (อยู่ในเขตพื้นที่พิเศษเมืองพัทยา) แนวทางการดำเนินงานของโครงการ คือ มีคณะทำงานดำเนินการเตรียมความพร้อมให้กับโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการก่อนเข้ารับการตรวจประเมิน จากนั้น คณะกรรมการตรวจประเมินที่ได้รับการแต่งตั้งจากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจำนวน 3 คน ดำเนินการตรวจประเมินให้คะแนน โดยพิจารณาให้คะแนนร่วมกัน ถ้าผลการตรวจประเมินได้รับคะแนนในระดับดีเยี่ยม (ทอง) จะได้รับการตรวจประเมินซ้ำอีกครั้ง โดยคณะกรรมการจำนวน 5 คน แนวทางการดำเนินงานดังรูปที่ 1

ตารางที่ 1 เกณฑ์การบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประเด็น	คะแนนเต็ม
1. นโยบายด้านการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	15
2. การพัฒนาบุคลากร	10
3. การรณรงค์ประชาสัมพันธ์	12
4. การจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	15
5. การจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงาน	88
6. การมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและชุมชน	10
รวม	150

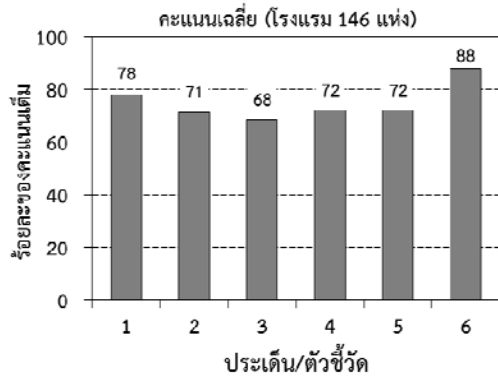
รูปที่ 1 แนวทางการดำเนินงานของโครงการ

ผลการทดลองและวิจารณ์

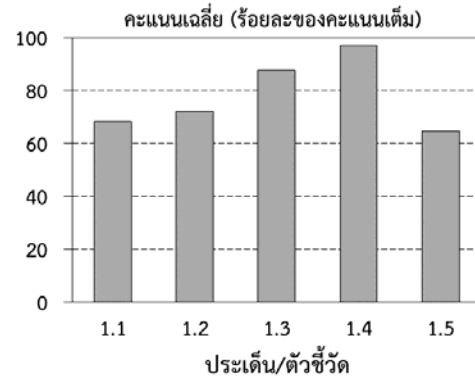
ผลการประเมินโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 146 แห่ง มีโรงแรมที่ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดีเยี่ยม (ทอง) จำนวน 52 แห่ง ระดับดีมาก (เงิน) จำนวน 39 แห่ง ระดับดี (ทองแดง) จำนวน 42 แห่ง และใบประกาศนียบัตรจำนวน 13 แห่ง ค่าเฉลี่ยของผลคะแนนการตรวจประเมินของโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการ (146 แห่ง) มีค่าเท่ากับ 110 คะแนน (คิดเป็นร้อยละ 73 ของคะแนนเต็ม 150 คะแนน) โดยคะแนนสูงสุดเท่ากับ 136 คะแนน (คิดเป็นร้อยละ 91 ของคะแนนเต็ม) และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 62 คะแนน (คิดเป็นร้อยละ 41 ของคะแนนเต็ม) มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation, SD) เท่ากับ 16.4 คะแนน เมื่อพิจารณาผลรวมคะแนนในแต่ละประเด็น (6 ประเด็น) พบว่าคะแนนรวมแต่ละประเด็นอยู่ในระดับร้อยละ 68-88 ของคะแนนเต็ม (รูปที่ 2) โดยประเด็นที่โรงแรมส่วนใหญ่ทำคะแนนได้

ค่อนข้างสูง (ร้อยละ 88 ของคะแนนเต็ม) คือ ประเด็นที่ 6 เรื่องการมีส่วนร่วมกับท้องถิ่นและชุมชน ส่วนประเด็นที่โรงแรมส่วนใหญ่ทำคะแนนได้น้อยที่สุดคือ ประเด็นที่ 3 เรื่องการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 68 ของคะแนนเต็ม)

สำหรับในประเด็นที่ 1 นโยบายด้านการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จากรูปที่ 3 จะเห็นว่า คะแนนเฉลี่ยในแต่ละตัวชี้วัดอยู่ในช่วงร้อยละ 65-97 ของคะแนนเต็ม ทั้งนี้ การกำหนดนโยบายและเป้าหมายด้านการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์พลังงาน (ตัวชี้วัดที่ 1.1 และ 1.2) เป็นประเด็นที่โรงแรมสามารถจัดทำข้อมูล/เอกสารได้ แต่การกำหนดเป้าหมายที่เป็นรูปธรรมและแนวทางปฏิบัติให้ได้ตามเป้าหมายยังคงเป็นจุดอ่อน สำหรับประเด็นที่โรงแรมส่วนใหญ่สามารถทำคะแนนได้ดีมาก (คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 97 ของคะแนนเต็ม) คือ ตัวชี้วัดที่ 1.4 การแต่งตั้งคณะทำงานด้านสิ่งแวดล้อม “Green Team” และมีการกำหนดความรับผิดชอบของแต่ละแผนกเพื่อรองรับการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

รูปที่ 2 ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยในแต่ละประเด็น

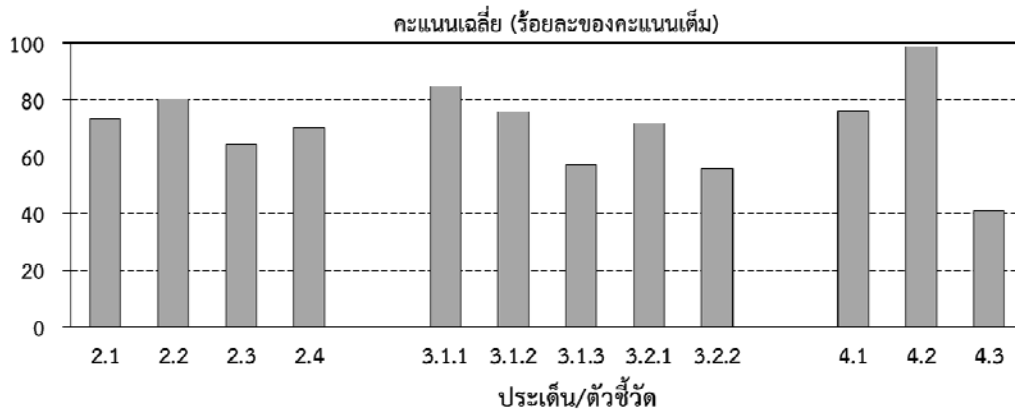
รูปที่ 3 คะแนนเฉลี่ยในประเด็นที่ 1

สำหรับประเด็นที่ 2 เรื่องการพัฒนาบุคลากรพบว่าโรงแรมขนาดใหญ่ที่มีจำนวนพนักงานจำนวนมากจะมีการจัดอบรมให้กับพนักงานอยู่ในแผนการพัฒนาศักยภาพอยู่แล้ว รวมทั้งสนับสนุนให้พนักงานไปอบรม/สัมมนากับหน่วยงานภายนอก หากเป็นโรงแรมที่บริหารด้วยเครือจากต่างประเทศ มักจะมีประเด็นทางด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานรวมอยู่ด้วยแล้วในแผนพัฒนาอบรม สำหรับโรงแรมขนาดกลางและเล็กอาจมีแผนพัฒนาบุคลากรที่ด้อยกว่า เนื่องจากจำนวนพนักงานมีจำกัดต่อการให้บริการ ทำให้คะแนนเฉลี่ยของตัวชี้วัดที่ 2.1 อยู่ในระดับร้อยละ 73 ของคะแนนเต็ม (รูปที่ 4) สำหรับตัวชี้วัดที่ 2.3 มีการจัดการศึกษา/ดูงานให้กับคณะทำงานด้านสิ่งแวดล้อมฯ มีคะแนนเฉลี่ยไม่สูงมาก (ร้อยละ 64) เนื่องจากบางโรงแรมไม่เข้าใจว่าการจัดการศึกษาดูงานให้กับคณะทำงานด้านสิ่งแวดล้อมควรมีลักษณะแนวทางอย่างไร

ในประเด็นที่ 3 เรื่องการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ (รูปที่ 4) พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างดีในตัวชี้วัดที่ 3.1.1 ในรอบปีที่ผ่านมา มีการประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของโรงแรม ผ่านสื่อประเภทต่างๆ (ร้อยละ 85) และตัวชี้วัดที่ 3.1.2 ในรอบปีที่ผ่านมา มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ เพื่อสร้างความรู้ ความตระหนัก และจิตสำนึกในการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 76) เนื่องจากโรงแรมสามารถผนวกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเข้าไปในกิจกรรมสังสรรค์ของพนักงานที่มีอยู่แล้วได้โดยง่าย ส่วน

ตัวชี้วัดที่ 3.1.3 พนักงานมีความรู้เกี่ยวกับการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของโรงแรม เป็นประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 57) เนื่องจากการจัดเตรียมข้อมูลหรือเอกสารนำเสนอเชิงประจักษ์ทำได้ค่อนข้างยาก สำหรับการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ใช้บริการทั่วไป (ตัวชี้วัดที่ 3.2.1) เป็นประเด็นที่โรงแรมส่วนใหญ่ปฏิบัติได้ดีในระดับหนึ่ง (ร้อยละ 72) โดยเฉพาะการรณรงค์ขอความร่วมมือใช้ผ้าขาว ซึ่งนิยมนรณรงค์กันแพร่หลายในโรงแรมทั่วโลกและได้รับความร่วมมือจากผู้เข้าพักอย่างมีนัยสำคัญ [5, 6] อย่างไรก็ตาม ต้องยอมรับว่าการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอาจลดความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ Kim และคณะ [7] แนะนำว่าควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้เข้าพักมีแรงจูงใจที่จะมีส่วนร่วมกับการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของโรงแรมด้วย ดังนั้น หากโรงแรมมีความเข้าใจในการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ก็จะสามารถหาแนวทางในการประชาสัมพันธ์เชิงลึกให้กับผู้ใช้บริการทั่วไปของโรงแรมได้ดียิ่งขึ้น

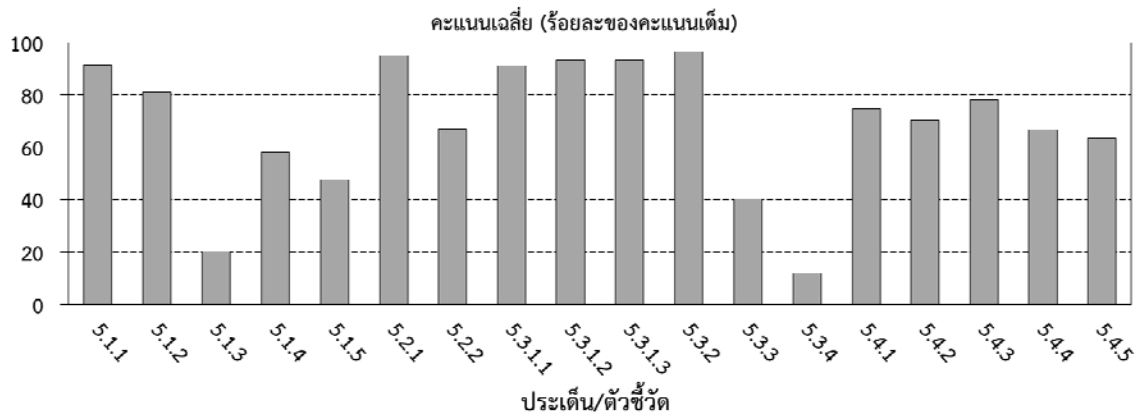
สำหรับประเด็นที่ 4 การจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (รูปที่ 4) พบว่าโรงแรมมีความพร้อมและมีเจตนาเลือกใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในระดับหนึ่ง แต่ยังคงขาดความรู้ความเข้าใจที่จะพิจารณาสินค้าจากการแสดงฉลากหรือข้อเท็จจริงของผลิตภัณฑ์ และทุกโรงแรมมีแนวทางที่จะจัดซื้อผลิตภัณฑ์หรือวัสดุจากพื้นที่ใกล้เคียงอยู่แล้ว เพื่อความสดใหม่ของสินค้าและลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง

รูปที่ 4 คะแนนเฉลี่ยในประเด็นที่ 2-4

ประเด็นที่ 5 เรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงาน ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้ทรัพยากร รวมทั้งการจัดการมลพิษและสภาพแวดล้อม จากรูปที่ 5 จะเห็นได้ว่า ในประเด็นที่ 5.1 เรื่องการจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ โรงแรมส่วนใหญ่สามารถทำคะแนนในตัวชี้วัดที่ 5.1.1 มีกิจกรรมการลดการใช้น้ำสำหรับผู้ใช้บริการและพนักงานในสถานประกอบการ และตัวชี้วัดที่ 5.1.2 มีการใช้อุปกรณ์ประหยัดน้ำ หรือการจัดการน้ำในบริเวณต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานประกอบการ ได้ค่อนข้างดี (คะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม) ซึ่งโรงแรมทุกแห่งมีการดำเนินการทั้งกิจกรรมลดการใช้น้ำและการใช้อุปกรณ์ประหยัดน้ำอยู่บ้างแล้ว โดยเฉพาะในกรณีปรับเปลี่ยนอุปกรณ์เพื่อทดแทนหรือซ่อมแซม จะเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีเทคโนโลยีในการประหยัดน้ำเกือบทั้งสิ้น สำหรับตัวชี้วัดที่ 5.1.5 ร้อยละของการลดการใช้น้ำ ซึ่งกำหนดให้แสดงในหน่วยลูกบาศก์เมตรของน้ำใช้ต่อผู้เข้าพัก (guest night) ช่วยทำให้การวิเคราะห์ผลสำเร็จของการดำเนินการของโรงแรมมีความชัดเจนมากขึ้น และสามารถปรับเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติให้เหมาะสมได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ตัวชี้วัดที่ 5.1.3 มีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วหรือน้ำที่ผ่านการบำบัดฟื้นฟูคุณภาพแล้วมาใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมและปลอดภัยเพื่อลดการใช้น้ำ เป็นประเด็นที่ดำเนินการได้ค่อนข้างยาก (คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 20 ของคะแนนเต็ม) สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ประสบความสำเร็จได้น้อยในการศึกษาของ Hsiao และคณะ [8] ปัญหาของการดำเนินการในตัวชี้วัดนี้ มีข้อสังเกตดังต่อไปนี้

- ปัญหาการควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียให้สามารถบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยสำคัญคือบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการเดินระบบบำบัดน้ำเสีย โดยเฉพาะระบบบำบัดน้ำเสียแบบแอกทิเวเต็ดสลัดจ์
- โรงแรมบางแห่งมีระบบบำบัดน้ำเสียชนิดติดกับที่ (On-site treatment) หรือระบบบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป ซึ่งประสิทธิภาพการบำบัดน้ำเสียไม่เอื้อต่อการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดกลับมาใช้ใหม่ได้อย่างปลอดภัย
- ข้อจำกัดทางกายภาพของระบบบำบัดน้ำเสีย เนื่องจากการออกแบบระบบบำบัดน้ำเสียตั้งแต่แรกเริ่ม ไม่ได้รองรับวัตถุประสงค์การนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ใหม่ ทำให้มีข้อจำกัด เช่น ไม่มีพื้นที่สำรองในการเก็บรวบรวมน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วเพื่อรอการนำไปใช้ใหม่ แนวระบบท่อไม่เหมาะสมที่จะดึงน้ำไปใช้ในส่วนที่ต้องการ เป็นต้น
- การนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ใหม่ ควรมีการวิเคราะห์คุณภาพน้ำอย่างสม่ำเสมอ และมีความถี่พอสมควร แต่การวิเคราะห์คุณภาพน้ำมีค่าใช้จ่าย และในบางพื้นที่ไม่มีห้องปฏิบัติการที่สามารถรองรับการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำเพื่อใช้พิจารณาความปลอดภัยในการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ โดยเฉพาะพารามิเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับจุลินทรีย์ เช่น Total coliform และอื่นๆ

รูปที่ 5 คะแนนเฉลี่ยในประเด็นที่ 5.1 – 5.2

สำหรับประเด็นที่ 5.2 เรื่องการจัดการน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญเป็นส่วนใหญ่ ต้องมีการจัดการน้ำเสียตามที่กฎหมายควบคุมและมีหน่วยงานท้องถิ่นกำกับดูแล ดังนั้น ทุกโรงแรมจะมีระบบบำบัดน้ำเสียชนิดใดชนิดหนึ่งอยู่ในระบบการจัดการน้ำเสียของโรงแรม เช่น ระบบบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปหรือน้อยระบบเกราะ (septic) ส่วนโรงแรมที่มีขนาดใหญ่ตามประกาศของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นต้องทำรายงานประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ มักจะมีระบบบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพสูงใช้งานภายในโรงแรม ทั้งนี้ หากการเดินระบบบำบัดน้ำเสียทำได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ การนำน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ใหม่จะมีความเป็นไปได้ค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม ในตัวชี้วัดที่ 5.2.2 มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือวิธีการจัดการน้ำเสียที่เหมาะสม มีคะแนนเฉลี่ยไม่สูงมาก (ร้อยละ 67 ของคะแนนเต็ม) (รูปที่ 7) เนื่องจากปัญหาคุณภาพน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดมักจะไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานน้ำทิ้งตามกฎหมายในบางพารามิเตอร์ พบว่าปัญหาดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องมาจากการควบคุมดูแลระบบบำบัดน้ำเสียได้ไม่ดีเพียงพอเป็นสำคัญ โดยเฉพาะระบบบำบัดน้ำเสียแบบแอกติเวเตดสลัดจ์ที่มีประสิทธิภาพการบำบัดสูง แต่มีความซับซ้อนต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบเป็นอย่างดี จึงจะสามารถควบคุมดูแลและบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับประเด็นที่ 5.3 การจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ พบว่าเกือบทุกโรงแรมมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะตามหลัก 3 R ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 90 ของคะแนนเต็ม (รูปที่ 7) คือมีการดำเนินการในตัวชี้วัดที่ 5.3.1.1 มีการดำเนินการลดการเกิดขยะ (Reduce) และตัวชี้วัดที่ 5.3.1.2 มีการดำเนินการใช้ซ้ำ (Reuse) อยู่แล้วภายในโรงแรม แต่โดยส่วนใหญ่ยังเป็นการจัดกิจกรรมตามกระแสนิยม ยกเว้นในตัวชี้วัดที่ 5.3.1.3 มีการคัดแยกแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ที่มีความเข้มข้นมากกว่ากิจกรรมอื่น เนื่องจากสามารถก่อรายได้จากการขายขยะที่คัดแยกแล้วได้ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าหากพนักงานได้ประโยชน์ในรายได้ที่ได้จากการขายขยะ เช่น จัดเก็บเป็นกองทุนสวัสดิการให้พนักงานใช้ทำกิจกรรมหรือให้พนักงานกู้ดอกเบี้ยต่ำ พนักงานจะให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะมากขึ้น และการคัดแยกขยะมีประสิทธิภาพดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ส่วนตัวชี้วัดที่ 5.3.2 มีระบบการรวบรวมและส่งขยะกำจัดอย่างเหมาะสม ทุกโรงแรมให้ความสำคัญกับประเด็นนี้เนื่องจากขยะตกค้างในโรงแรมส่งผลกระทบต่อ การให้บริการและภาพลักษณ์ของโรงแรม อีกทั้ง หน่วยงานท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการเก็บรวบรวมขยะให้กับกิจการโรงแรมเนื่องจากกิจการโรงแรมเหล่านี้เป็นผู้เสียภาษีที่มีนัยสำคัญให้กับหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นภาพลักษณ์ต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ซึ่งเป็นแหล่งรายได้ทางอ้อมด้วย อย่างไรก็ตาม มีคำกล่าวอ้างของพนักงานในโรงแรมว่าผู้ให้บริการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะไปกำจัดในหลายพื้นที่ทั้งในส่วนภูมิภาคและในบางพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร เคย

ปฏิเสธที่จะให้บริการเก็บรวบรวมกากไขมันหรือคืดค่าบริการเพิ่มเติมโดยไม่มีหลักเกณฑ์ หรือพบความเป็นไปได้ที่อาจมีการทุจริต คอร์รัปชัน เอื้อประโยชน์ให้พวกพ้องของตนเองในการให้บริการเก็บรวบรวม/ขนส่ง/กำจัดขยะของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นในบางพื้นที่ ทำให้กิจการโรงแรมตกอยู่ในภาวะจำยอม และมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมอย่างไม่สมเหตุผล สำหรับตัวชี้วัดที่ 5.3.3 มีการรายงานข้อมูล/สถิติด้านการจัดการขยะต่อผู้บริหาร และ 5.3.4 ความสามารถในการลดปริมาณขยะภายในสถานประกอบการก่อนที่จะส่งกำจัดได้น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี นั้น เป็นประเด็นที่ดำเนินการได้ยากที่สุด โรงแรมส่วนใหญ่ยังมีอุปสรรคในการบันทึกข้อมูลสถิติปริมาณขยะ (ทุกประเภท) เนื่องจากการบันทึกข้อมูลน้ำหนักขยะจำเป็นต้องได้รับความร่วมมืออย่างจริงจังจกพนักงาน ทำให้การจัดการขยะภายในโรงแรมขาดข้อมูลชี้วัดเพื่อชี้บอกความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม จะเห็นได้จากคะแนนเฉลี่ยที่ได้มีเพียงร้อยละ 12 ของคะแนนเต็ม (รูปที่ 7) โดยส่วนใหญ่ โรงแรมจะมีข้อมูลสถิติของขยะรีไซเคิลเนื่องจากมีการขายขยะและมีรายได้ตามน้ำหนักของขยะ แต่ข้อมูลขยะส่วนอื่นๆ เช่น ขยะอินทรีย์ ขยะเศษอาหาร ขยะทั่วไป แม้จะมีการจัดเก็บรวบรวมขยะ แต่การชั่งน้ำหนักและบันทึกข้อมูลมีน้อย ในประเด็นนี้วิธีการจัดการหรือแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ได้ข้อมูลน้ำหนักขยะทุกประเภทของโรงแรมจำเป็นต้องเกิดจากการพูดคุยและวิเคราะห์ปัญหาหารือร่วมกันระหว่างผู้บริหารและปฏิบัติ เช่น การชั่งน้ำหนักตั้งแต่จุดกำเนิดขยะ ข้อดี คือ เป็นแนวทางที่ช่วยแบ่งภาระการชั่งน้ำหนักขยะให้พนักงานทุกฝ่ายได้ร่วมมือกันไม่เป็นภาระแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป ข้อเสียคือ จำเป็นต้องมีอุปกรณ์เครื่องชั่ง แบบฟอร์มบันทึกหลายชุด การรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งให้ได้รวดเร็ว และมีความถูกต้องเป็นเรื่องไม่ง่าย ส่วนการชั่งน้ำหนักที่จุดรวบรวมขยะ ข้อดี คือ มีการชั่งที่จุดใดจุดหนึ่ง มีผู้รับผิดชอบในการบันทึกข้อมูลชัดเจน การทำความเข้าใจในการบันทึกข้อมูลให้ตรงกันทำได้ง่ายกว่า ข้อเสียคือ กลายเป็นภาระของพนักงานไม่กี่คน ขาดการมีส่วนร่วมจากพนักงานส่วนใหญ่ เป็นต้น

สำหรับประเด็นที่ 5.4 การจัดการพลังงานที่มีประสิทธิภาพ (รูปที่ 7) พบว่าในตัวชี้วัดที่ 5.4.1 มีกิจกรรมการลดการใช้พลังงานในสถานประกอบการ โรงแรมส่วนใหญ่มีการดำเนินการเพื่อลดการใช้พลังงานไฟฟ้า

เนื่องจากค่าใช้จ่ายด้านพลังงานไฟฟ้าเป็นต้นทุนสำคัญ เช่น การปรับตั้งอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศที่ 25 องศาเซลเซียส ในห้องประชุมและสำนักงาน โรงแรมบางแห่งมีระบบควบคุมการเปิด-ปิดและควบคุมอุณหภูมิจากส่วนกลาง มีการตรวจสอบและลดการใช้แสงสว่างที่ไม่จำเป็น มีกำหนดช่วงเวลาเปิด-ปิดหลอดไฟให้แสงสว่างทั้งในรูปแบบอัตโนมัติหรือใช้บุคลากรดำเนินการ การใช้เทคโนโลยีช่วยควบคุมการใช้พลังงานไฟฟ้าของผู้เข้าพัก เช่น มีอุปกรณ์ป้องกันไม่ให้ผู้เข้าพักปรับอุณหภูมิระบบปรับอากาศเอง สามารถช่วยโรงแรมประหยัดการใช้พลังงานไฟฟ้าและลดการสูญเสียได้อย่างมีนัย [9] ส่วนโรงแรมที่อยู่ในพื้นที่ท่องเที่ยวชายทะเลหรือโรงแรมประเภทรีสอร์ทส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ให้บริการที่ไม่ใช้เครื่องปรับอากาศ ช่วยลดการใช้พลังงานไฟฟ้าได้ สำหรับตัวชี้วัดที่ 5.4.2 มีการใช้เทคโนโลยีหรืออุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงานในบริเวณต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานประกอบการ เป็นแนวทางที่เป็นไปได้มากที่สุดสำหรับโรงแรมที่จะดำเนินการ แต่การปรับเปลี่ยนอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีเพื่อให้การใช้พลังงานไฟฟ้ามีประสิทธิภาพมากขึ้นมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง โรงแรมที่มีการลงทุนดำเนินการปรับปรุงมักทำด้วยเหตุผลเนื่องจากอุปกรณ์หมดอายุการใช้งานหรือชำรุด หรือเป็นอาคารควบคุมตามกำหนดในพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน มีหน้าที่ต้องจัดการพลังงานให้ได้ตามมาตรฐาน หรือกรณีได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงพลังงานที่จัดสรรงบประมาณเพื่อจูงใจให้มีการปรับเปลี่ยนมาใช้อุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ มีการใช้พลังงานทดแทนในกิจการโรงแรมบ้าง โดยส่วนใหญ่จะเป็นการใช้พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อทำน้ำร้อน ส่วนตัวชี้วัดที่ 5.4.3 มีการประหยัดพลังงานของผู้เข้าพัก/พนักงานในการเดินทาง โรงแรมส่วนใหญ่จะมีให้บริการรถรับส่งพนักงานอย่างน้อยตามจุดสำคัญๆ รวมทั้งให้บริการแกลูกค้าเพื่อส่งเสริมให้มีการเดินทางร่วมกันและเป็นบริการเสริมให้กับลูกค้า สำหรับการเดินทางโดยใช้บริการสาธารณะมักพบเฉพาะในโรงแรมที่อยู่ในตัวเมือง หรือพื้นที่ที่มีระบบรถสาธารณะที่เพียงพอและเหมาะสม โรงแรมบางแห่งในกรุงเทพมหานครเสนอบัตรเดินทางด้วยรถไฟฟ้าเป็นของแถมหรือโปรโมชั่นเพื่อจูงใจให้ลูกค้าเลือกใช้บริการที่พอกของโรงแรม สำหรับตัวชี้วัดที่ 5.4.4 มีการรายงานข้อมูล/สถิติการใช้พลังงานหรือค่าใช้จ่ายด้านพลังงานเพื่อประโยชน์ในการติดตามการใช้

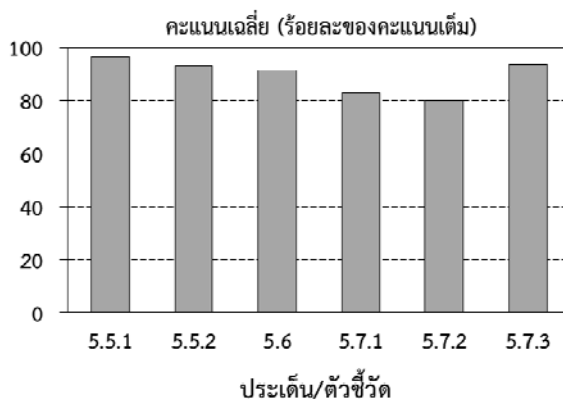
หรือการลดใช้พลังงานต่อผู้บริหาร และตัวชี้วัดที่ 5.4.5 มีความสามารถในการลดการใช้พลังงานได้ เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของแต่ละปี (หน่วยไฟฟ้าต่อผู้เข้าพัก (guest night)) เป็นตัวชี้วัดที่โรงแรมส่วนใหญ่สามารถรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ทางด้านสถิติได้อย่างชัดเจน (คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 67 และ 63 ตามลำดับ) ซึ่งมากกว่าคะแนนในประเด็นเกี่ยวกับการรายงานข้อมูลด้านการใช้น้ำหรือการจัดการขยะ เนื่องจากผู้ให้บริการไฟฟ้าในประเทศไทยมีการจัดเก็บข้อมูลการใช้พลังงานไฟฟ้าของลูกค้าอย่างเป็นระบบ สามารถขอบันทึกการใช้ไฟฟ้าย้อนหลังกับหน่วยงานของการไฟฟ้าในพื้นที่ได้ อีกทั้งค่าใช้จ่ายด้านพลังงานไฟฟ้าเป็นค่าใช้จ่ายสำคัญที่มีต่อต้นทุนการให้บริการของโรงแรม ทำให้โรงแรมส่วนใหญ่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นนี้เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของโรงแรม

สำหรับประเด็นที่ 5.5 การจัดการอากาศและเสียง โรงแรมส่วนใหญ่สามารถทำคะแนนได้ค่อนข้างสูง คือมากกว่าร้อยละ 93 ของคะแนนเต็ม (รูปที่ 6) โดยตัวชี้วัดที่ 5.5.1 มีการจัดการพื้นที่เพื่อป้องกันเสียงรบกวนจากสถานประกอบการสู่ภายนอก โรงแรมส่วนใหญ่สามารถทำได้เกือบทุกข้อ เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของการบริการและผลกระทบต่อชุมชนรอบข้างที่ชัดเจน จึงเป็นประเด็นที่โรงแรมดูแลและให้ความสำคัญ สำหรับตัวชี้วัดที่ 5.5.2 การป้องกันกลิ่น คิว้นและฝุ่นละออง ทุกโรงแรมที่เข้าร่วมในโครงการนี้ ให้ความสำคัญกับการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มี

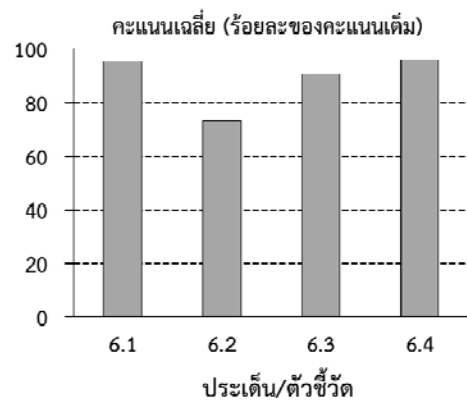
สาร CFC เป็นส่วนประกอบ อีกทั้ง ส่งเสริมการเป็นโรงแรมปลอดบุหรี่ มีการกำหนดพื้นที่สูบบุหรี่เฉพาะ นอกจากนี้ บางโรงแรมยังมีโครงการส่งเสริมและให้รางวัลพนักงานที่สามารถเลิกสูบบุหรี่ได้ แต่ยังมีโรงแรมบางแห่งที่ยังมีการใช้สารปรับกลิ่น หรือสารฆ่าแมลงที่เป็นสารเคมีอันตราย

สำหรับประเด็นที่ 5.6 อาชีวอนามัยและความปลอดภัย เป็นอีกประเด็นที่โรงแรมสามารถทำคะแนนได้ค่อนข้างสูง (รูปที่ 6) เนื่องจากเป็นข้อกำหนดตามกฎหมาย กล่าวคือ เกือบทุกโรงแรมมีการใช้อุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีการอบรมซ้อมป้องกันอัคคีภัยตามที่กฎหมายกำหนด มีระบบตรวจสอบป้องกันและรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง มีการติดตามตรวจสอบระบบป้องกันอัคคีภัยและอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยเป็นประจำ

สำหรับประเด็นที่ 5.7 การจัดการพื้นที่สีเขียวและภูมิทัศน์ สำหรับโรงแรมที่ไม่ได้อยู่ในตัวเมือง มักจะมีการออกแบบพื้นที่ให้มีพื้นที่ว่างและพื้นที่สีเขียวอย่างเพียงพออยู่แล้ว เพื่อความสวยงามและการให้บริการ แต่สำหรับโรงแรมที่อยู่ในเขตเมือง เช่น ในกรุงเทพมหานครหรือในตัวเมืองเชียงใหม่ พื้นที่ว่างและพื้นที่สีเขียวอาจมีค่อนข้างน้อย ทำให้คะแนนเฉลี่ยในตัวชี้วัดที่ 5.7.1 จัดให้มีพื้นที่ว่างหรือพื้นที่ที่ไม่มีอาคารปกคลุม และ 5.7.2 จัดให้มีพื้นที่ปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน อยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 80-83 ของคะแนนเต็ม (รูปที่ 6)

รูปที่ 6 คะแนนเฉลี่ยในประเด็นที่ 5.5 – 5.7

รูปที่ 7 คะแนนเฉลี่ยในประเด็นที่ 6

สำหรับประเด็นที่ 6 การมีส่วนร่วมกับท้องถิ่นและชุมชน โรงแรมส่วนใหญ่ทำคะแนนเฉลี่ยได้ค่อนข้างสูงอยู่ในช่วงร้อยละ 73-96 ของคะแนนเต็ม (รูปที่ 7) โดยเฉพาะตัวชี้วัดที่ 6.1 พนักงานที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดที่สถานประกอบการตั้งอยู่ๆ เกือบทุกโรงแรมจะมีพนักงานส่วนใหญ่ที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดที่โรงแรมตั้งอยู่ในตัวชี้วัดที่ 6.2 การมีส่วนร่วมและสนับสนุนกิจกรรมของท้องถิ่นและชุมชน ด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม หรือนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โรงแรมส่วนใหญ่ทำคะแนนได้ต่ำกว่าตัวชี้วัดอื่นๆ คือ เฉลี่ยร้อยละ 78 ของคะแนนเต็ม ส่วนตัวชี้วัดที่ 6.3 การมีส่วนร่วมและสนับสนุนกิจกรรมของท้องถิ่นและชุมชน ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ประเพณี หรือศิลปวัฒนธรรม หรือเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น โรงแรมที่อยู่ในภูมิภาคต่างๆ มักจะมีส่วนร่วมกับท้องถิ่นและชุมชนเป็นประจำ มีการแต่งกายชุดไทยตามวาระและเทศกาลประเพณีไทยต่างๆ รวมทั้งมีกิจกรรม เช่น สอนทำอาหารไทย ให้บริการแก่ลูกค้า เป็นต้น ตัวชี้วัดที่ 6.4 มีการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในโรงแรม/ของที่ระลึกที่เป็นของพื้นเมืองหรือหาได้ในท้องถิ่น แต่ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์จากป่าหรือทะเล โรงแรมส่วนใหญ่มีความเข้าใจและส่งเสริมการใช้สินค้าท้องถิ่น หรือร่วมจัดจำหน่ายให้กับลูกค้า ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์จากป่าหรือทะเล ทั้งนี้ Chen และคณะ [10] ได้ให้ความเห็นว่าโรงแรมที่มีการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมักจะได้รับความเชื่อมั่นจากเครือข่ายหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และมีความสัมพันธ์ที่ดีและมีภาพลักษณ์ที่ดีกับชุมชนในพื้นที่ที่โรงแรมตั้งอยู่

สรุป

การตรวจประเมินโรงแรมตามเกณฑ์การบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นการริเริ่มของหน่วยงานภาครัฐเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ระหว่างการดำเนินการมีการให้ความรู้และคำแนะนำต่างๆ เพื่อให้บุคลากรและผู้บริหารของโรงแรมมีความเข้าใจในธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การให้คะแนนในแต่ละประเด็น/ตัวชี้วัด สามารถใช้ชี้บอกพฤติกรรมความร่วมมือของโรงแรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงาน การส่งเสริมให้มีการเก็บข้อมูลการใช้ทรัพยากรต่างๆ ทำให้มีข้อมูลเชิงปริมาณที่ใช้

ชี้วัดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม บุคลากรมีความเข้าใจเหตุผลของการทำกิจกรรมรณรงค์ต่างๆ เพื่อประหยัด/อนุรักษ์ทรัพยากร โรงแรมบางแห่งสามารถลดค่าใช้จ่ายการใช้ทรัพยากรภายในโรงแรมลงได้อย่างเป็นรูปธรรม การบันทึกข้อมูลน้ำหนักขยะทุกประเภทเป็นประเด็นที่ปฏิบัติได้น้อยที่สุด จำเป็นต้องมีการพูดคุยปรึกษาหารือกันภายในโรงแรมเพื่อเลือกแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุด อย่างไรก็ตาม มีโรงแรมในแหล่งท่องเที่ยวอีกจำนวนมากที่ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการส่งเสริมของภาครัฐนี้ได้เนื่องจากไม่มีเอกสารการขออนุญาตดำเนินกิจการโรงแรมอย่างถูกต้อง ซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่อนุมัติให้เปิดดำเนินกิจการโรงแรมควรพิจารณาปรับปรุงขั้นตอนการขออนุมัติอนุญาตดำเนินกิจการโรงแรมให้มีความสะดวกรวดเร็ว แต่มีความรอบคอบมากขึ้น เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณข้อมูลจากโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเภทโรงแรม ปี 2559 และปี 2560 ของสำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการโดย คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เอกสารอ้างอิง

- [1] Aragon-Correa, J.A., Martin-Tapia, I. and Torre-Ruiz, J. 2015. Sustainability issues and hospitality and tourism firms' strategies: Analytical review and future directions. *Int. J. Contemp. Hosp. M.* 27(3): 498-522.
- [2] Chan, E.S.W., Hon, A.H.Y., Chan, W. and Okumus, F. 2014. What drives employees' intentions to implement green practices in hotels? The role of knowledge, awareness, concern and ecological behaviour. *Int. J. Contemp. Hosp. M.* 40: 20-28.

- [3] Department of Environmental Quality Promotion. 2016. Final Report – Green Hotel Project Year 2016 (in Thai).
- [4] Department of Environmental Quality Promotion. 2017. Final Report – Green Hotel Project Year 2017 (in Thai).
- [5] Han, H. and Hyun, S.S. 2018. What influences water conservation and towel reuse practices of hotel guests? *Tourism Management*. 64: 87-97.
- [6] Dimara, E., Manganari, E. and Skuras. D. 2017. Don't change my towels please: Factors influencing participation in towel reuse programs. *Tourism Manage*. 59: 425-437.
- [7] Kim, J.Y., Hlee, S.Y. and Joun, Y.H. 2016. Green practices of the hotel industry: Analysis through the windows of smart tourism system. *Int. J. Contemp. Hosp. M*. 36(6): 1340-1349.
- [8] Hsiao, T.Y., Chuang, C.M., Kuo, N.W. and Yu, S.M.F. 2014. Establishing attributes of an environmental management system for green hotel evaluation. *Int. J. Contemp. Hosp. M*. 36: 197-208.
- [9] Parpairi, K. 2017. Sustainability and Energy Use in Small Scale Greek Hotels: Energy Saving Strategies and Environmental Policies. *Procedia Environ. Sci*. 38: 169-177.
- [10] Chen, S.L., Chen, H.H., Zhang, K.Q. and Xu, X.L. 2018. A comprehensive theoretical framework for examining learning effects in green and conventionally managed hotels. *J. Clean Prod*. 174: 1392-1399.